Eduskunnan sivistysvaliokunnalle 15.11. 2023

Asia: Lausunto valtioneuvoston selvityksestä: E-kirje komission tiedonannosta kyberturvallisuusakatemioista

Viite: E 43/2023 vp

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää huomionaan seuraavaa.

Unifi on antanut kommenttinsa EU-30-jaostolle E-kirjeluonnokseen koskien komission tiedonantoa **”**Kyberturvallisuuteen liittyvän osaamisvajeen pienentäminen EU:n kilpailukyvyn, kasvun ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi (”Kyberturvallisuusakatemia”) **”** 20.10. 2023.

Unifi pitää E-kirjeen sisältöä pääosin hyvänä, mutta haluaa esittää seuraavia huomioita.

Euroopan komission on yhä tarkennettava, mitä kyberturvallisuusakatemioilla tavoitellaan ja kuinka toimijoita niihin sitoutetaan. Lisäksi komission tulisi edelleen määritellä, mitä kyberturvallisuudella ymmärretään, jotta sen alle osataan linkittää ja kohdentaa oikea osaaminen ja koulutus. Unifi kannattaa täten Suomen linjausta siitä, että kyberturvallisuutta edelleen konkretisoidaan. Linjausta kriisivarautumisen vahvistamisesta Unifi pitää hyvänä. Koulutus on osaamisen huoltovarmuutta.

Niin kauan kuin komission tavoite on edistää asiaa siten, että se tarjoaa yhteisen alustan muun muassa korkeakoulujen yhteistyön rakentamiseksi ja verkottumiseksi ja mahdollisesti kohdentaa rahoitusta, voidaan kehitystä pitää hyvänä. Rahoitusta tulisi etenkin ohjata suoraan koulutusta antaville tahoille, jotta toimijat voivat lisätä kyberturvallisuusalan opettajia ja professuureja antamaan tuoreinta tieteelliselle pohjalle perustavaa opetusta. Kuitenkin tässä yhteydessä hyvä muistaa, että koulutus ja koulutuksen kehittäminen kuuluu jäsenmaiden kansalliseen päätäntävaltaan. On syytä määritellä tarkemmin, mitä tässä yhteydessä tarkoitetaan koulutuksen kehittämisellä ja kenen vastuulla kehittäminen on.

Unifi haluaa muistuttaa, että korkean tason kyberosaaminen edellyttää koulutuksen ja tutkimuksen yhteyttä, monitieteisyyttä ja laajasti eri alojen (yliopistojen) yhteistyötä. Unifi pitääkin hyvänä sitä, että Suomi korostaa yhteistyötä jäsenmaiden olemassa olevien toimijoiden, kuten korkeakoulujen, kanssa.

Unifi esitti lausunnossaan luonnoksesta jaostolle huomion esitetyistä sidosryhmistä, joita ei ole tarkemmin määritelty. Keitä sidosryhmät ovat ja voivat olla? Onko sitoumuksiin osallistuminen edellytys osallistumiselle, toisin sanoen ne, jotka eivät anna sitoumuksia, ei pääsisi mukaan toimintaan.

Unifi pitää hyvänä, että Suomi huomioi komission ehdotuksen kyberturvallisuuden osaamisakatemian perustamisesta eurooppalaisen digitaali-infrastruktuurikonsortion (EDIC) muodossa ja seuraa sen kehitystä. Suomen kanta siitä, että se pitää hyvänä uusien pysyvien rakenteiden sijaan sellaisia vapaaehtoisuuteen perustuvia eurooppalaisen tason ratkaisuja, jotka kehittävät yhteistyötä ja hyödyntävät olemassa olevia verkostoja ja välineitä nykyistä paremmin, on kannatettava. Unifi myös huomauttaa, että eurooppalaisen yhteistyön kehittämisessä on hyvä huomioida jo aihepiirissä tehty eurooppalainen yhteistyö ja sen turvaaminen uusien rakenteiden sijaan. Esimerkkejä olemassa olevasta yhteistyöstä ovat muun muassa CERT (Computer Emergency Response Team) -toiminnot ja ERASMUS+ Collaborative Cybersecurity Awareness Learning (COLTRANE).

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry, Finlands universitetsrektorers råd Unifi rf

Jukka Kola
puheenjohtaja

Heikki Holopainen
toiminnanjohtaja